

شش نظرسنجی و گزارشی به جنبش (۲۰۱)

۲۴ اسفند ماه ۱۳۸۹

مهران.ع و همکاران

شش نظرسنجی و گزارشی به جنبش (۱)

(بخش اول- مصاحبه های یک تا سه)

مقدمه: در شش نظر سنجی که در پی (در دو قسمت و هر قسمت حاوی سه مصاحبه) می‌آید با کارگران در محیط‌های کارگری گوناگون با شرایط نسبتن مختلف اما در بیشتر مواقع با پاسخ های نسبتن یکسانی در مورد فاکتورهایی بنیادین در جنبش کارگری، به گفت و گو نشستیم. تمامی این کارگاه‌ها در شهر رشت و یا در اطراف آن هستند. هنگامی که نتایج این نظر سنجی را پیش از انتشار به چند فعال کارگری در شهرهای دیگر به ویژه تهران نشان دادیم، اظهار داشتند بسیاری از واقعیت‌های مطرح شده در این نظر سنجی‌ها با کمی اختلاف شبیه به اوضاع کارگران و کارگاه‌های محل کار آنها در جاهای دیگر کشور است. این گزارش از واقعیت می‌تواند پایه و نقطه عزیمتی باشد برای هرگونه تحلیل از وضعیت معیشتی-اقتصادی کارگران، سطح آگاهی و سطح مبارزات طبقاتی آنان. در اینجا ما به ارائه‌ی تحلیل خود از این موارد نمی‌پردازیم. به باور ما پاسخ های داده شده به پرسش ها خود به زبانی صریح سخن می‌گویند و می‌توانند سطح آگاهی و مبارزه را در میان بخشی از کارگران بازتاب دهند. این پاسخ‌ها باید برای ما کمکی باشد تا بر این اساس به ارائه‌ی تحلیلی واقعی از شرایط موجود در طبقه‌ی کارگر دست یابیم و بتوانیم مبتنی بر آن راهکارهای خود، سبک کار و باید‌ها و نباید‌هایمان را هر چه عینی‌تر و دقیق‌تر تعریف و برنامه‌ریزی کنیم.

در پرسش‌ها تقریباً از همه چیز سوال شده است: وضعیت اقتصادی کارخانه، سطح دستمزد، وضعیت بیمه، ساعات کاری، مرخصی‌ها، رضایت یا عدم رضایت کارگران، امنیت شغلی، نوع استخدام‌ها (رسمی، قراردادی، شرکت‌های پیمانکاری و ...)، ارتباط کارگران با یکدیگر و با دیگر بخش‌های کارگری، چگونگی عکس العمل کارگران به مطالبات جاری یا معوقه شان، میزان آگاهی از نحوه‌ی تعیین سالانه دستمزد، میزان آگاهی از وجود شورای عالی کار و آگاهی از ماهیت آن، موضع کارگران درباره‌ی انتخابات ریاست جمهوری در سال ۸۸، سطح آگاهی از طرح حذف یارانه‌ها، ارتباط و تاثیرگذاری تشکل‌های فعالین کارگری، رسانه‌هایی که کارگران بیش از بقیه رسانه‌ها تماشا می‌کنند (و در نتیجه از آنان بیشتر تاثیر می‌گیرند)، دانش کارگران و عمل‌شان درباره‌ی روز جهانی کارگر، میزان آگاهی آنان از قطعنامه‌های سراسری سالیان اخیر، سطح اطلاع از مسائل بین المللی کارگران، دید کارگران درباره‌ی تشکل کارگری، تشکل‌های موجود در محیط کارشان، میزان اتحاد و یا اصولن درک لزوم اتحاد، ترکیب سنی، ترکیب جنسیتی، فاصله‌ی نسلی و میزان آگاهی کارگران جوان از تجارب پیشین و ...

ملاحظه می‌شود که با خواندن پاسخ‌های داده شده به این پرسش‌ها تقریباً می‌توان - در حد جامعه‌ی آماری مخاطب این پروژه تا حدی به وضعیت معیشتی- اقتصادی کارگران و سطح آگاهی و سطح مبارزه‌ی طبقاتی آنان آشنا شد. باید البته تصریح کرد در بسیاری از کارخانه‌ها و یا محیط‌های کاری مورد بررسی در این نظر سنجی، کارگران (مطابق گفته های پاسخ دهندگان) به نسبت، از وضعیت خود در مقایسه با دیگر کارگران راضی‌تر بوده اند.

این نکته را هم باید افزود که مصاحبه شوندگان، اگر خود، فعال کارگری نبوده‌اند اما دست کم دوستی و آشنایی و ارتباطی نسبتن مداوم با فعالان کارگری و یا حداقل یکی از تشکل‌های فعالین کارگری داشته‌اند.

ادامه‌ی این گونه نظرسنجی‌ها توسط دوستان دیگر می‌تواند ما را در تدقیق تحلیل هایمان یاری رساند. سوال‌ها در یک کارگروهی و غالباً در پاییز ۸۹، توسط تنی چند از دوستان و یا اعضای کمیته هماهنگی برای کمک به ایجاد تشکل‌های کارگری طرح و پرسیده شده است. و از میان دوستانی که این کار مشترک را به کمک یکدیگر پیش برده ایم، اینجانب ویراستاری نهایی و افزودن این مقدمه را انجام داده‌ام. با سپاس از همه‌ی این دوستان و با سپاس از مصاحبه‌شوندگان برای فرصتی که به ما داده‌اند به دلیل طولانی بودن متن نهایی. شش مصاحبه و برای سهولت در انتشار، مصاحبه‌ها را در دو قسمت، که هر قسمت شامل سه مصاحبه است منتشر می‌کنیم.

مهران.ع و همکاران - اسفند ۸۹

۱- کارخانه سبحان

اسم کارخانه‌تان چیست؟ لطفن درباره‌ی وضعیت کنونی آن توضیح دهید.

- اسم کارخانه داروسازی سبحان است که حدود ۳۷۰-۳۵۰ کارگر و مهندس و کارمند دارد. یک تعداد کمی هم در دفتر تهران مستقر هستند. کارخانه قبلن تحت پوشش بنیاد ۱۵ خرداد بوده اما آخرین قبل از عید چون تعدادی به عنوان نمایندگی رهبریت آمده‌اند احتمالاً الآن باید تحت پوشش رهبری باشد. اوایل فروردین هم حقوق‌ها را قدری اضافه کردند حدود ۶۰-۵۰ هزار تومان. در این کارخانه اغلب کارگرهای قدیمی بودند که بعدن بیشترشان با ۲۵ سال سابقه بازنشست شدند و رفتند بیرون و فرزندان‌شان با پرداخت ۵ میلیون تومان از سنوات در کارخانه به صورت قراردادی استخدام شدند. یعنی همان شرایطی که پدرشان داشته را دارند اما از نظر حقوق حداقل دستمزد را دریافت می‌کنند. بیشتر پرسنل کارخانه را الآن نیروهای جوان تشکیل می‌دهند. اغلب حقوق کارگرها دو روز قبل از پایان ماه بدست‌شان می‌رسد و سالی ۷ الی ۸ مورد هم مزایای مختلفی حدود ۸۰ هزار تومان می‌دهند. سالی چند بار هم اضافه تولید کارخانه را بین کارگرها پخش می‌کنند. حدود ۲۰ نفر کارگرهای پیمان‌کار اند که در بخش بسته‌بندی یعنی جایی که داروها را بسته‌بندی می‌کنند کار می‌کنند.

- وضعیت بیمه چطور است؟

- همه بیمه هستند.

- نوع استخدام چیست، آیا همه استخدامی اند؟

- همه نه ولی الآن شرکت نیروهایی که می‌گیرد به صورت قرارداد سالیانه است. قدیمی‌ها که رفتند بیرون با فرزندان‌شان قرارداد می‌بندند. ولی وقتی نیروهای متخصص می‌گیرند اغلب به صورت قرارداد سالیانه است.

- آیا الآن مطالبه مشخصی که کارگرها دنبالش باشند وجود دارد؟

- نه مطالبه مشخصی ندارند.

- حقوق عقب مانده‌ای، مسئله‌ای.....

نه همه چیز عالی است. شرکت همه چیز را می‌دهد. از لحاظ کاری کارخانه دارد کار می‌کند و تولید هم دارد.

- آیا تشکل کارگری در کارخانه وجود دارد؟

- قبلاً به صورت نماینده‌ی کارگرها وجود داشت یعنی شورا بوده. بعد با مدیریت جدید، آن شورا استعفا داد. حتی به یکی که بیخ دماغ‌شان بود و از حزب‌اللهی‌های قدیمی بود پول هنگفتی داده شد که آن شخص هم رفت بیرون. او هر وقت دلش می‌خواست کارگران را جمع می‌کرد اما هر وقت هم که منافع به نفع خودش می‌چرخید کاری به چیزی نداشت.

- کارگرها لزوم و ضرورت تشکیل تشکل را قبول دارند؟

- حتی نماینده‌ی اداره‌ی کار هم آمد برای تشکیل شورای اسلامی ولی نصف کارگران هم حاضر نشدند که رای بدهند که آیا شورای کارگری می‌خواهند یا نه؟

- آیا تشکل بهتری می‌خواستند یا نه؟

- نماینده‌ی کارگران از قول مدیریت شرکت گفته بود که شما هر خواسته‌ای دارید به شما می‌دهم، آن پولی که شما می‌خواهید من به شما می‌دهم و خودش شروع کرد و چند نفر را به عنوان نماینده دست‌چین کرد. بین سرپرست‌ها و کارگرهایی که بالاخره می‌دانست حرف‌هایش را رد نمی‌کنند. آنها را به عنوان نماینده‌ی کارگران که از نظر اداره کار هم قانونی بوده، انتخاب کرد. ولی الآن به آنها هم وقعی نمی‌گذارد.

- شاید اگر به شورای اسلامی رای ندادند دنبال شورای دیگری بوده‌اند؟

- نه دنبال چنین چیزهایی نیستند.

- آیا همکاران شما از تشکل‌هایی مثل کمیته هماهنگی، کمیته پیگیری، اتحادیه آزاد، کانون مدافعان و شورای همکاری چیزی

شنیده‌اند؟

- نه متأسفانه. چیزی که الآن در بخش‌های کارگری خودمان اغلب درباره‌اش سوال می‌کنیم یا صحبت می‌شود فوتبال است. از هر چیز دیگری به عنوان شورا و اتحادیه و نماینده و ... اطلاعی ندارند چون مواردی هم دیده نشد. ولی خوب با توجه به این، نسبت به ۷-۸ سال پیش که وضع جامعه تغییر کرده و کارخانه هم کاملاً سکوت بود و کسی حتا از دوست و همکار حرفی نمی‌زد، الآن بعد از انتخابات مثلاً سر میز ناهار کارگرها هم بحث خودشان را در ارتباط با اوضاع جامعه دارند.

- آیا کارگران کارخانه‌ی شما با کارگران دیگر ارتباط دارند؟

- فقط به صورت فامیلی و دوستی.

- آیا کارگران از دو تا قطعنامه کارگری ۸۹ و ۸۸ خبر دارند؟

- خبری ندارند. گاهی از سرپرست‌هایشان می‌پرسم مثلاً کارگرهای شما در چه حد اند؟ در جواب می‌گویند از همه چیز بی-خبرند.

- آیا از اول ماه مه روز جهانی کارگر آگاهی دارند؟

- کارخانه را تعطیل می‌کنند و کارفرما یک پولی هم به آنها می‌دهد به عنوان اول ماه مه. ولی دیگر کسی خبری از چیزی ندارد.

- آیا از اتفاقات کارگری که در سطح جهان اتفاق می‌افتد کارگرهای شما باخبر می‌شوند؟

- تا جایی که من خبر دارم نه اصلن. به جز فوتبال دغدغه‌ی دیگری ندارند. یعنی اصلن اخبار جهانی را پیگیری نمی‌کنند.

- آیا دستمزدی که می‌گیرند حداقل حقوق وزارت کار است یا بیشتر؟

- کارگرهای قدیمی که بیشتر از حداقل دستمزد می‌گیرند. کارگرهای جدید هم حداقل دستمزد به اضافه مزایایی که شامل سود کارخانه است. مثلاً امروز فیش این دفعه را که دادند به هر کارگر برای سه ماه تابستان حدود ۱۵۰-۱۶۰ هزار تومان می‌رسد.

- خوب متوسط حقوق ماهیانه چقدر می‌شود؟

- حدود ۴۰۰ هزار تومان.

- شخص شما تا حالا راهنمایی کرده‌اید که حرکتی ایجاد کنید، بحثی را راه بیندازید، احتمالاً اعتراضی را سازماندهی کنید، یا هر

کار دیگری انجام دهید؟

- نه تا حالا نه.

- کسی دیگری این کار را کرده؟

- نه.

- سالانه حداقل دستمزد را شورای عالی کار تعیین می‌کند کارگرها اصلن این را می‌دانند؟

- می‌دانند که بعد از عید، حالا شاید به عنوان شورای عالی کار ندانند، ولی می‌دانند که دولت حقوق را زیاد می‌کند.

- آیا می‌دانند که جلسه با چه ماهیت یا چرایی تشکیل می‌شود؟ و چه کسانی می‌نشینند و برای‌شان تصمیم می‌گیرند؟

- نه. مخصوصاً نسل جدیدی هم که تازه شروع به کار کرده‌اند، چیزی در این باره نمی‌دانند.

- اصلن می‌دانند که می‌توانند در برابر چنین چیزی یعنی افزایش دستمزد خودشان هم تاثیرگذار باشند؟ چه نقشی ایفا کنند؟ یا فقط

منتظر می‌نشینند که ببینند چه می‌شود؟

- من فکر نمی‌کنم که اعتقادی داشته باشند به این که می‌توانند تاثیرگذار باشند.

- تا حالا درباره‌ی طرح هدفمند کردن یارانه ها بحث کرده‌اند؟

- اغلب فرم را پر کرده‌اند. مثلاً می‌گویند من شدم گروه ۳ و آن فرد هم که نماینده‌ی مجلس است هم گروه ۳ هست. در کل دیگر اعتقادی به این قضیه ندارند.

- آیا می‌دانند که طرح هدفمند کردن یارانه‌ها، یعنی همان حذف کردن بخشی از سوبسید؟

- بله. اما هنوز برای‌شان ملموس نیست که این قضیه چه فاجعه‌ای را موجب می‌شود.

- یعنی درک می‌کنند که این به اصطلاح طرح، کلاهبرداری است؟

- خوب در جامعه هستند و این احساس را دارند که وضع بدتر می‌شود.

- همکاران شما درباره‌ی اعتراضاتی که بعد از انتخابات ریاست جمهوری اتفاق افتاد، سوای رنگ و بوی حاکم بر آن ، به طور

کلی چه‌طور فکر می‌کردند؟

- آن‌هایی که با سیستم بودند با احمدی‌نژاد بودند و او را به نحوی تایید می‌کردند. ولی اکثرن با هیچ جریانی نبودند. یعنی بی‌موضع بودند. یعنی نه این‌ور نه آن‌ور و سرشان به کار خودشان بود. تحلیلی هم نداشتند که مثلن بفهمند این دعوای دعوای ما نیست. موضعی نداشتند اصلن عنوان نمی‌شد. بحث نبوده. ولی جریان کارگری در کارخانه‌ی ما طوری است که کارگرها حتا نسبت به خودشان هم اعتماد ندارند. مثلاً در یک بخش ۵ نفری اگر حقوق یک کارگری زیاد شود آن جمع می‌افتند به جان یکدیگر. یعنی حرف‌هایشان و ارتباطشان با هم صمیمانه نیست که حرف‌هایشان را به هم بگویند. شاید در حد خیلی خصوصی وجود داشته باشد. مگر در همان چند روزی که جو یک مقداری باز بود. بعد از آن حتی بین روشنفکرها که بچه‌های تحصیلکرده، لیسانس و فوق لیسانس و دکتر و اینها هستند هم، دیگر آن بحث‌ها فراموش شده است.

- یعنی بین کارگرها در این دوره اتفاق خاص نیفتاد؟

- نه.

- بین کارگرهایی که با شما هم‌کارند کدام رسانه بیشتر طرفدار دارد: VOA, BBC ، جمهوری اسلامی، فارسی وان، کومه،

کارگر تی وی..... شما چه برداشت می‌کنید؟

- آنها چیزی عنوان نمی‌کنند. نمی‌دانم. در سطح تحصیلکرده‌ها که حقوق و مزایای زیادی دریافت می‌کنند چیزهایی هست. مثلن اول جنبش سبزی بودند. الان دیگر کنار کشیدند. رسانه هم VOA را همین گروه می‌بینند. بخش‌های کارگری عنوان نمی‌کنند.

- به طور واضح می‌توانید تحلیل بکنید که از بین موسوی، خاتمی و رفسنجانی و کروی کارگرها برای کدام یک ارجحیت خاصی

قابل می‌شوند؟ یا احمدی نژاد را می‌پذیرند؟ البته ممکن است بعضی‌ها هم اصلن موضعی نداشته باشند. به طور عمومی نسبت به

این چهار پنج نفری که نام بردم می‌توانید نظری بدهید؟

- نسبت به آن چهار پنج نفر نه ، اما احمدی نژاد را مسخره می‌کنند.

- احمدی نژاد را مسخره می‌کنند یعنی این‌که یکی از آن‌های دیگر را قبول دارند؟

- نه.

- آیا اعضای کمیته هماهنگی یا تشکل‌های دیگر با کارگرهای کارخانه‌ی شما ارتباطی دارند که آنها را نسبت به مطالبات و

حقوق‌شان آگاه کنند؟

- من هستم که باید این مسائل را بپریم در کارخانه اما موقعیت‌اش را ندیدم.

- ترکیبی که گفتید بیشتر جوان‌اند، از لحاظ جنسیتی چه‌طور؟

- بیشتر مرد هستند. در بخش‌های تولیدی مرد هستند. در قسمت‌های بستهبندی و اداری خانم‌اند.

- ساعات کار چه‌طور؟

- از ۷ صبح تا ۳:۴۵ پنجشنبه‌ها هم تعطیل است.

- اضافه کار چه‌طور؟

- اضافه کار قطع شده. مگر در بعضی بخش ها

- وقتی اضافه کار قطع شد کارگرها ناراضی نبودند؟ یعنی همین دستمزد برایشان کافی بود؟

- بعضی ها ناراضی بودند اما اعتراضی نشد. در بعضی قسمت ها هم راضی بودند مثلن خانمها. بیمه هم کامل پرداخت می شود.

۲- کارخانه داروسازی گیلارانکو

- اسم کارخانه؟

- داروسازی گیلارانکو که مالکیت آن خصوصی است.

- وضعیت بیمه‌ی کارگران چه طور است؟

- همه بیمه‌اند.

- وضعیت استخدامی چه طور است؟

- قراردادی‌اند. به جز چند نفر که قدیمی‌اند. چون تعداد پرسنل‌اش کم است. جز چند نفر بقیه قراردادی‌اند.

- چه تعداد کارگر دارد؟

۴۷ تا.

- متوسط حقوق ماهیانه چقدر است؟

- از ۳۵۰۰۰۰ به بالا.

- ترکیب جنسیتی چه طور است؟

- هم آقا هست، هم خانم. در قسمت بسته بندی و اداری چند خانم هست اما بیشترشان آقا هستند

- وضعیت کارخانه از نظر مالی چه طور است؟ در حال تولید؟ یا ورشکستگی؟

- نه، وضعیت خوب است.

- ساعت کاری چه طور است؟

- ۷ تا ۴:۳۰ و ۴۴ ساعت در هفته پنج شنبه‌ها هم تعطیل است.

- آیا علاوه بر حقوق مزایا هم می‌دهند؟

- این اعدادی که گفته شد با مزایاست.

- مرخصی چه طور است؟

- خیلی کم

- آیا مطالبه‌ی معوقه یا درخواستی در حال حاضر وجود دارد؟

- اعتراضی که نه. آخرین بعد از عید که حقوق این قدر زیاد شد. ولی کارگرها اعتقاد داشتند که باید بیشتر از این‌ها می‌شد چون تورم

خیلی زیاد است. ۳۰۳ تومن خیلی کم است.

- به چه نحوی اعتراض کردند؟

- آمدند بالا در قسمت اداری با مدیر مالی صحبت کردند، او هم گفت دست من نیست باز هم به ما اعلام می‌کنند.

- بعد داستان این جا تمام شد؟

- نه بعد از هر حقوقی که دوم هر ماه واریز می‌شود در کارخانه‌ی ما یک سری مسائل پیش می‌آید که چرا حقوق‌ها این قدر کم است.

مخصوصاً آنهایی که در قسمت تولید هستند. البته در حد صحبت درباره‌ی این مسائل هست.

- تشکل یا انجمن صنفی در کارخانه دارید؟

- فقط نماینده‌ی کارگرها

- یعنی کارگرها از این وضعیت راضی‌اند؟

- فردی که نماینده هست کارگرها خیلی قبولش دارند. خیلی آدم آرامی است اما بجایش حرف‌هایش را هم می‌زند. هر قضیه کوچکی که در تولید پیش می‌آید از ماسک یکبار مصرف گرفته تا تعطیلی یا اضافه‌کاری با مدیر کارخانه صحبت می‌کند.

- حق کارگر را می‌گیرد؟

- بله در بیشتر موارد.

- یعنی کارگرها به یک چیزی مثل تشکل اصلن فکر کرده‌اند یا چیزی درباره اش شنیده‌اند؟

- من در جریان نیستم و چیزی شنیده‌ام.

- شرکت بیمانکاری در کارخانه ندارید؟

- نه.

- ارتباطی با کارگرهای کارخانه‌های دیگر دارید؟

- بله، مثلاً با سبحان، بهورزان و داروسازی‌های دیگر

- برای چه ارتباط دارند؟ فامیلی؟

- ارتباط کاری. چون کارخانه‌ی داروسازی کوچکی است خیلی از پرسنل باتجربه سبحان آمده‌اند در کارخانه و الآن خیلی از کارها را انجام می‌دهند ولی در مورد بخش کارگری من اطلاع ندارم.

- درباره کمیته هماهنگی چیزی می‌دانند؟

- یکبار سرهمین قضیه اول ماه مه که بعد با دخالت پلیس خیلی شلوغ شد بود شاید اسمش را شنیده باشند و نسبت به آن انگیزه یا احساسی داشته باشند.

- اول ماه مه اصلن برگزار می‌شود؟ هست؟ نیست؟

- اول ماه مه تعطیل است و مثل کارخانه‌ی سبحان پولی هم می‌دهند.

- آیا کارگرهای شما از قطعنامه ۸۸-۸۹ جنبش‌های کارگری خبر دارند؟

- فکر می‌کنم خبر ندارند.

- از اخبار جهانی مربوط به کارگرها با خبر هستند؟

- تعداد کسانی که VOA, BBC نگاه می‌کنند زیاد است.

- شما خودت هیچوقت سعی کردی چیزی را پیش ببری؟ حرکتی راه بیندازی حرفی، اعتراضی؟

- چون تازه به این کارخانه رفته‌ام نه. فقط در این حد که صحبت کنیم بیشتر متوجه شوم آنها چه‌طوری فکر می‌کنند. تا همین حد است. یا در مورد مسائل روز صحبت می‌کنیم که کلن باید اعتماد ایجاد کنم چون من همه‌اش ۸ ماه است که آنجا هستم.

- آیا می‌دانند اسفند ماه توسط شورای عالی کار افزایش دستمزد اتفاق می‌افتد؟

- گفتم که آن موقع که ۳۰۳ تومان اعلام شد اعتراض‌شان در چه حد بود، فکر می‌کردند که قسمت مالی کارخانه می‌تواند کاری برایشان بکند نمی‌دانستند که قضیه دست کیست.

- درباره‌ی هدفمند کردن یارانه‌ها اصلن بحثی بین‌شان هست؟

- چرا بیشترشان می‌دانند مثلن موقع ناهار یا صبحانه درمورد آن صحبت می‌کنند، می‌دانند که جریانش چیست و چه اجحافی دارد در حقشان می‌شود.

- درباره‌ی اعتراضات انتخابات و آدم‌های درون حکومت احمدی نژاد چه نظراتی دارند؟

- خیلی هایشان از احمدی نژاد در بخش کارگری متنفرند و مسائل مربوط به او را هم دنبال می‌کنند. چه در تلویزیون ایران و چه در BBC, VOA. و خیلی‌ها هم فکر می‌کنند اگر موسوی می‌آمد برای‌شان بهتر بود. یعنی به این باور رسیده‌اند که احمدی نژاد به عنوان یک فرد، چهره‌ی ایران را در بین رسانه‌هایی مثل bbc و voa خراب می‌کند.

- تشکل‌هایی مثل کمیته هماهنگی، کمیته پیگیری و ... در کارخانه‌ی شما برای تشکل‌یابی تاثیری داشته؟

- نه.

- وضعیت قراردادها چه طور است؟

- قراردادها بستگی به خود فردی دارد که قرار است بیاید. بستگی به معرف دارد. ممکن است ۳ ماهه ، ۶ ماهه ، ۱۱ ماهه و یک ساله باشد.

- قرارداد سفید امضا یا یک ماهه چه طور؟ دارید؟

- نه نداریم.

- آیا به حقوق ۴۰۰ هزار تومان هم معترض اند؟

- مدیر مالی کارخانه همیشه می گوید کدام کارخانه این طوری سر وقت حقوق می دهد؟ اینجا را با جاهای دیگر مقایسه کنید. باید راضی باشید.

۳- کارخانه پارس خزر

- اسم کارخانه تان؟

- شرکت صنعتی پارس خزر

- کارخانه ی شما جزو کارخانه های خصوصی است یا غیر دولتی است یا...؟

- نیمه خصوصی است. سهام داری خاص هست. یعنی کارگران هم سهام دارند.

- وضعیت بیمه در کارخانه ی شما به چه شکلی است؟

- کسانی که با خود کارخانه قرار داد می بندند بیمه می شوند، البته بعد از مدت ۴۵ روز. شرکتی ها هم بستگی به شرکت خدماتی مربوطه دارد.

- نوع بیمه؟

- تامین اجتماعی. تکمیلی هم داریم.

- نوع استخدام؟

- قراردادی است. مثلاً برای خود من اول یک ماهه بود ، بعد سه ماهه و بعد شش ماهه. الان قراردادم یک ساله است. حدود ۲۰ سال است که استخدام نمی کنند.

- ولی کارگر استخدامی در شرکت دارید؟

- بله. کسانی که از قبل از آن استخدام شده اند.

- تعداد کارگران کارخانه چند نفر است؟

- حدود ۵۰۰ نفر.

- ترکیب جنسیتی چه طور است؟

- حدود ۲۰۰ نفر خانم اند. در اکثر قسمت ها بیشتر مرد اند خصوصاً در بخش های فنی که همه مرد اند اما در قسمت مونتاژ خانم ها بیشترند.

- حداقل میزان تحصیلات برای کارگران شرکت چیست؟

- دیپلم.

- آیا در کارخانه ی شما استانداردهای ایمنی کار رعایت می شود؟ تا چه حد؟

- بله. تمام اقلام ایمنی را رعایت می کنند. هم به خاطر گواهی هایی مثل ISO و هم این فکر را دارند که اگر کارگر آسیب ببیند خودشان باید تاوان بدهند و درگیر شوند.

- آیا مطالبه‌ی خاصی الان در کارخانه وجود دارد که کارگرها به طور مشخص دنبالش باشند؟ حقوق معوقه‌ای ، مسئله‌ای ، مشکلی...

- نه. خوشبختانه شرکت، حقوق را همیشه شاید گاهی دو روز زودتر هم داده. سر وقت حقوق و بن هم داده می‌شود.

- در کارخانه، تشکلی هم دارید؟ شورای اسلامی، انجمن اسلامی ...

- شورای اسلامی کار داریم زیر نظر کارفرما.

- کارگرها از این شورا رضایت دارند؟

- برای خیلی‌ها فرق نمی‌کند. همه اتفاق نظر دارند که آن‌ها کاری نمی‌کنند. نماینده‌ها فقط یک سری مزایا می‌گیرند. کارگران معتقدند بهتر از هیچی است. شاید اگر زمانی حرکتی یا فرصتی پیش آمد حرف و خواسته ما را برسانند. اگر هم کسی وامی نیاز داشته باشد به نماینده رجوع می‌کند.

- تا حالا شده که شورا باعث شود کارگرها مطالبه، یا حقی را بگیرند؟

- به صورت فردی شاید اما به صورت جمعی نه. آن هم مثل هر جای دیگر روابطی است. یعنی بستگی دارد به این که کسی بتواند با نماینده‌ها رابطه‌ی خوبی برقرار کند. پس کمک برای همه نیست.

- اصلن کارگرها به این نتیجه یا احساس رسیده‌اند که باید تشکل مستقل خودشان را داشته باشند؟ درباره‌ی این قضیه صحبت

می‌کنند؟ یعنی حالا که از شورای اسلامی کار رضایت ندارند آیا به این جا رسیده‌اند که خواهان تشکل مستقل خودشان باشند؟

- نه. به نظر من ۹۵ درصد کارگرها چون جوان‌اند و فقط چند سالی است که استخدام شده‌اند و از طرفی احساس امنیت شغلی هم ندارند می‌ترسند که کوچکترین مسئله یا اعتراضی داشته باشند اخراج شوند. برای همین اصلن صحبتش را هم نمی‌کنند. می‌گویند در این بازار رکود و بیکاری همین کار را باید حفظ کنیم. راضی نیستند اما حرفی هم نمی‌زنند.

- قبلمن به من گفته بودید در خیلی از قسمت‌ها وقتی کارگری بازنشسته می‌شود جایگزین نمی‌کنند بلکه کارهایش را بین بقیه

کارگرهای قسمت تقسیم می‌کنند و به نوعی تعدیل نیرو صورت می‌گیرد. شده در این سال‌هایی که در کارخانه کار می‌کنید به عنوان

تعدیل نیرو، کارگری اخراج شود؟

- به این عنوان هیچ وقت این کار را نکرده‌اند. ولی خوب وقتی دستور تعدیل نیرو می‌آید می‌گویند در این قسمت از کارخانه ۵ نفر نیرو زیاد داریم بعد با کوچکترین بهانه مثلاً یک تخلف یا دعوی ساده که قبلاً شاید از آن گذشت می‌کردند کارگر را راحت بیرون می‌کنند.

- بعد عکس العمل کارگرهای دیگر چه بوده؟

- خیلی کم. یعنی اکثرن شجاعت پیدا نمی‌کنند چیزی بگویند. شاید به خاطر همان امنیت شغلی باشد.

- اطلاع دارم که یکی از کارگرهای قسمت قالب سازی به خاطر مسائلی اخراج شد. وقتی این اتفاق افتاد بقیه کارگرهای آن قسمت

یا کارخانه باز خوردشان چه بود؟ آیا رجوع کردند به شورا و نمایندگان‌شان و بگویند که اعتراض دارند به این قضیه؟ یا بخواهند

که شفاف‌سازی شود و توضیح و دلیلی برای این اخراج بخواهند؟

- آن کارگر که در سال ۸۴ اخراج شد به این دلیل بود که کل کارگرهای آنجا حرکتی را شروع کرده بودند در اعتراض به خلف وعده‌ای که دولت احمدی نژاد کرده بود. یکی از وعده‌های انتخاباتی‌اش افزایش حقوق کارگران بود که مثل خیلی از وعده‌هایش دروغ از آب درآمد. همگی رفتند به اداره‌ی کار و برگه‌ی شکایتی را که اعتراض داشت به افزایش حقوق آن سال و خواهان اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل در کارخانه بود ارائه کردند و از آن اداره درخواست کردند که موارد را پیگیری نماید. اما قبل از آن که به کارخانه برگردند برگه‌ی مزبور به کارخانه فکس شد و همگی به دفتر کارفرما احضار شدند. در آن جا با تهدید مواجه شدند که اگر به حرکت اعتراضی‌شان ادامه دهند اخراج می‌شوند. خیلی‌ها عقب کشیدند. همه درخواست‌شان را پس گرفتند فقط همین یک نفر حرفش را پس نگرفت. بعد از اخراج هم هیچ حرکت جمعی صورت نگرفت بعضی‌ها کناری صحبت‌هایی می‌کردند اما شورای کار هیچ عکس‌العملی نشان نداد. اصلن حرکتی برای حمایت از آن فرد انجام نشد. جالب این جاست که نمایندگان شورا زیر برگه نوشتند طرح طبقه بندی لازم نیست و امضا کردند. خود آن فرد بارها به اداره‌ی کار رجوع کرد اما نتیجه‌ای نگرفت.

- **حتا همان جا هم این فکر را نداشتند که اگر ما تشکل مستقل خودمان را داشتیم خیلی بهتر و منسجم تر می توانستیم با این قضیه برخورد کنیم؟ این موضوع عنوان نشود؟**

- من که در آن قسمت کار نمی کردم ولی می شنیدم که دیگران می گفتند طرف اشتباه کرده . وقتی که دیگر کاری نمی شد کرد نباید خودش را قاطعی مسئله می کرد و بی خود روی حرفش ماند. خوب همه محتاطاند و مواظباند که کار خودشان را از دست ندهند.

- **حال این کارگرها اطلاع دارند که تشکل هایی مثل کمیته هماهنگی، پیگیری و ... وجود دارد که می تواند کمکی باشد برای آن ها؟**

- تعداد خیلی کمی می دانند. من فکر می کنم کارگرها با مسائل جانبی زیادی غیر از کار کردن روبرو هستند. انگار فقط می خواهند چند ساعتی کار کنند و بعد به مسائل خودشان بپردازند. من این را در ارتباط با قسمتی که کار می کنم می گویم چون با قسمت های دیگر ارتباطی نداریم.

- **یعنی بین قسمت های مختلف کارخانه ارتباطی وجود ندارد؟**

- شاید به صورت منفرد باشد ولی به خاطر نظارتی که حراست کارخانه اعمال می کند نمی شود ارتباط گرفت به خصوص برای خانم ها. من با کسانی ارتباط دارم که از قسمت ما به قسمت دیگری رفته اند.

- **حالا من می خواهم بیرسم ارتباط با کارخانه های دیگر چه طور است؟**

- در حد کار . در حد این که مثلن شاید از شرکت دیگر برای بررسی موردی بیایند.

- **پارس شهاب درست کنار کارخانه ی شماسست. هیچ مرادده و ارتباطی بین کارگرهای دو کارخانه نیست؟**

- شاید . از لحاظ کاری بله ولی بین نیروهای دو کارخانه خیلی کم.

- **مثلن بتوانید از حال و روز هم با خبر باشید. نحوه ی پرداخت حقوق و اضافه کاری ها، قراردادهای و مسائل کارگری دیگر...**

- خیر که داریم. روابط دوستانه ای بین بعضی از کارگرها هست و خبرها می رسد. ولی به شکلی که در مسائل یکدیگر دخالت کنیم یا حمایت ، نه.

- **تبادل کارگر یا تبادلات اقتصادی چه طور؟ یعنی ارتباط بین کارفرماها و مدیریت**

- در قسمت های مختلف جابجایی نیرو وجود دارد مثل قسمت های مختلف خود کارخانه. گاهی هم به عنوان نیروی کمکی ، کارگر به جای دیگر فرستاده می شود.

- **کارگرها از اول ماه مه (روز جهانی کارگر) چه می دانند؟ این روز چه طور در کارخانه برگزار می شود؟**

- روز جهانی کارگر را می دانند ولی اگر گفته شود اول ماه مه شاید ندانند. از تاریخچه ی آن اطلاعی ندارند فقط می دانند که ۱۱ اردیبهشت کارخانه تعطیل است. حتا شده که در این روز اضافه کاری می کنند.

- **در روز جهانی کارگر در سالهای ۸۸ و ۸۹ قطعنامه هایی توسط کارگران و تشکلهای کارگری در همان روز بزرگداشت اول ماه مه تصویب شد اصلن کارگران کارخانه شما اطلاعی از این قطعنامه ها دارند که مفادش چه بوده و چه درخواست هایی برای کارگران داشته؟**

- نه. شاید هر صد نفر یک نفر

- **از اتفاقاتی که در جهان برای کارگرها می افتد چه طور؟ مثلن همین اتفاقات اخیر فرانسه یا کارگران معدن در شیلی، از این ها خبر داشتند؟ صحبت می کردند؟**

- اخبار اگر چیزی بگوید گاهی موضوع دهان به دهان می چرخد اما حساسیتی نسبت به این قضایا ندارند. صحبت می کنند درست مثل چیزهای دیگر : فوتبال و سیاست و ...

- **در مورد حقوق ، آیا همان حداقل حقوق دولت است یا بیشتر؟**

- همان است، و یک سری مزایا. ماهانه بن هم می دهند ، بن خرید کالا: کارت خرید پارسیان ماهی ۴۶۰۰۰ تومان

- **پس متوسط حقوق ماهیانه برای همه می شود ۳۰۳ هزار تومان به اضافه همین ۴۶۰۰۰ تومان یعنی ۳۴۹۰۰۰ تومان . یعنی**

از این مقدار هست تا حداکثر چقدر؟

- برای کارگر می‌شود حداکثر حدود ۴۵۰۰۰۰ تومان . مثلن در قسمت قالب سازی دو مهندس هستند یکی به عنوان مدیر که حقوق ثابتش ۸۰۰ - ۹۰۰ هزار تومان می‌شود و دیگری به عنوان رئیس قسمت که حقوق ثابتش ۶۰۰ تومان است یعنی به غیر از مزایا و اضافه کاری و ماموریت و غیره. چون این قسمت کارهای خدماتی و فنی خود کارخانه را هم انجام می‌دهد معمولن اضافه کاری به پرسنل آنجا تعلق می‌گیرد.

- سالانه حداقل دستمزد را شورای عالی کار تعیین می‌کند. کارگرها اصلن از این قضیه خبر دارند؟ می‌دانند چه کسانی درباره‌ی

حقوق آن‌ها تصمیم می‌گیرند؟

- شاید کم و بیش بدانند.

- اصلا این فکر را دارند که می‌توانند در این قضیه دخالت کنند؟ نقشی داشته باشند در افزایش دستمزد سالانه یا فقط منتظر

می‌مانند تا اخبار چه می‌گوید؟

- خیلی‌ها می‌دانند که می‌توانند توسط شوراها یا نماینده‌هایشان اعتراض کنند. اما کاری نمی‌کنند چون بی‌فایده است.

- وقتی که امسال اعلام شد که حداقل حقوق کارگری ۳۰۳ هزار تومان شده باز خوردشان چه بود؟ مخصوصا که نسبت به سال‌های

گذشته خیلی کمتر اضافه شده.

- اظهار نارضایتی کردند اما حرکت یا برخورد خاصی صورت نگرفت. می‌دانند که خیلی پایین‌تر از خط فقر هستند ولی حرکت اصلن.

- در مورد هدفمند کردن یارانه‌ها اصلن اطلاع دارند که بعضی از سوبسیدها قطع می‌شود، چه تاثیری روی زندگی‌شان می‌گذارد؟

چه صحبت‌هایی می‌کنند؟

- می‌دانند که ممکن است اوضاع خراب‌تر شود. خودشان را دارند آماده می‌کنند برای زندگی خیلی سخت‌تر از این.

- پس این دید را دارند که اصلن به نفعشان نیست و این مبالغی که به حسابشان دارد واریز می‌شود دردی را دوا نمی‌کند؟

- بله. می‌دانند که وقتی پولی می‌دهند هیچ‌وقت بی‌دلیل نیست حتما اوضاع خیلی خراب است که این کار را می‌کنند. درک می‌کنند که به اصطلاح یک جور کلاهبرداری است. این امکانات که به عنوان سوبسید می‌دادند هم قرار است قطع شود.

- اعتراضاتی که بعد از انتخابات ریاست جمهوری بود در اواخر خرداد ۸۸ سوی رنگ و بویی که داشت و فضایی که بر آن حاکم

بود آیا کارگرها آن را از خودشان می‌دانستند؟ کارگران کارخانه‌ی شما مشارکتی در آن داشتند؟

- بیشترشان درگیر زندگی خودشان هستند و احتیاط می‌کنند ولی حرف‌هایی می‌زدند در حمایت از کاندیدای مورد نظرشان. تا وقتی که اجازه صحبت و بحث داشتند در کارخانه غوغایی بر پا بود و بازار بحث هم داغ. بعد که اولتیماتومی داده شد از طرف حراست دیگر کارخانه ساکت شد. الان هم کناری صحبت‌هایی را بچ می‌کنند.

- از بین آقایان رفسنجانی، خاتمی، کروبی، موسوی و یا احمدی نژاد نسبت به کدام یک تمایل بیشتر دارند؟

- خاتمی را بیشتر قبول دارند.

- در همین جریان انتخابات هم همین طور؟

- بله بیشتر به او و بعد به موسوی تمایل داشتند.

- نسبت به احمدی نژاد که رئیس جمهور شد و عملکردهای او و دولتش چه‌طور؟

- می‌دانند که خیلی حرکت‌های واقعی انتحاری می‌کند. دید خوبی ندارند اما چیز خاصی هم نمی‌گویند.

- اگر شما بخواهید درباره‌ی چیزی بحثی یا صحبتی بکنید در کارخانه بیشتر مکانش کجاست؟

- حین کار. در کارخانه وقتی که کار می‌کنیم. همان سر خط. یا موقع ناهار یا صبحانه. آقایان بیشتر درگیر مسائل ورزشی، سیاسی و اقتصادی هستند و درباره آن‌ها صحبت می‌کنند. خانم‌ها هم درگیر مسائل خانمانه‌ی خودشان.

- بین کارگرهایی که با شما هم‌کارند تا آن جایی که شما استنباط می‌کنید کدام رسانه هست که بیشترین طرفدار را دارد ، bbc ، voa

، فارسی وان ، کارگرتی وی و ... برداشت شما چیست؟

- یک مدت فارسی وان خیلی طرفدار داشت. به نظرم الآن باز همان شبکه‌های موزیک و فیلم بیشتر طرفدار دارد. آقایان شاید بیشتر به رسانه‌های خبری علاقه نشان بدهند.

ارتباطشان با اینترنت چه طور است؟ به عنوان یک رسانه‌ی خبری یا اطلاعاتی درباره‌ی مسائل کارگری از آن استفاده می‌کنند؟

- به صورت فردی خصوصاً آن‌هایی که کارگرهای تحصیل کرده هستند ممکن است. اما به عنوان وسیله‌ی صرفاً خبرگیری فکر نکنم. شاید خیلی کم. شاید بدانند ولی خودشان را درگیر نمی‌کنند. وقت برای این جور کارها نمی‌گذارند که دنبال خبرهای کارگری بروند.

- ساعات کار در کارخانه شما به چه شکلی است؟

- ۸ صبح تا ۴ بعد از ظهر نیم ساعت هم وقت ناهار

- اضافه کار دارید؟

- بله. بستگی به سفارش شرکت دارد که چقدر در بازار سفارش داشته باشد. الان دوره ای است که دو سه تا از خطهای تولید خوابیده: پنکه و پلوپز مثلن

- در مجموع با توجه به حرف‌هایی که زدید وضعیت شرکت روبه راه است و در مرحله تولید می‌باشد.

- می‌گویند که سعی می‌کنند رو به راه نگهش دارند. شرکت به عنوان نمونه استاندارد هم انتخاب شده ولی شاید در آینده‌ای نه چندان دور دچار بحران شود. چون کیفیت هم مثل کمیت روز به روز در حال پایین‌تر آمدن است. اما از طرف دیگر به نظر می‌رسد همه این‌ها بهانه‌ای است برای این که بیشتر کارگر را تحت فشار قرار دهند ، اضافه کاری‌اش را قطع کنند، مزایا را ندهند و خلاصه هر جا که صحبت صرفه جویی پیش بیاید از حق کارگر بخورند. اما مدیران بدون آن که اضافه کاری کنند اجرتش را می‌گیرند.

- گفتید که شما از شرکت‌های خدماتی - پیمانکاری هم کارگر قبول می‌کنند وضعیت آن کارگرها چه طور است؟ اصلن شرکت

با چند شرکت خدماتی کار می‌کند؟

- تا جایی که من می‌دانم سه تاست. گیل پاک ، خاکسارگیل و فرهنگ گیل. درباره‌ی وضعیت کارگرها هم بستگی به شرکتش دارد. خاکسارگیل از همه بدتر است. یکی می‌گفت اگر یک نفر بیکار باشد بهتر است تا برود آن جا و حقش را بخورد. در مورد دو تای دیگر مثل ما راضی‌اند!!

- کارگرهایی که از این شرکت‌ها می‌آیند بیمه می‌شوند؟

- بستگی به شرکت خدماتی‌شان دارد اما خیلی‌ها اصلن بیمه نمی‌شوند. حتا بن، افزایش تولید، عیدی، برنج و مرغ اصلن به آن‌ها نمی‌دهند. بعضی مواقع به پیشنهاد شورای کارگری سهم کمی نسبت به کارگران خود کارخانه به آنان تعلق می‌گیرد. بدترین قسمت این است که گاهی به جای بازنشسته‌ها و به عنوان نیروی جایگزین با کارگران پیمانی قرارداد می‌بندند اما پیش شرط این است که حتا اگر سابقه‌ی بالای پنج سال داشته باشند برگه‌ی سفید امضایی را باید امضا کنند مبنی بر این که هیچ گونه مطالبه‌ای ندارند. و به این شکل کارفرما هیچ تعهدی برای پرداخت سنوات ندارد.

- آیا مشکل یا مسئله‌ای در کارخانه پیش آمده که خودتان شخصا سعی کرده باشید که کارگرها را جمع کنید و روی آن‌ها تاثیر

بگذارید، صحبتی بحثی را پیش بکشید. این تجربه را اصلن داشتید؟

- شاید یکی دو مورد بوده. با توجه به محیط و استقبالی که از حرف‌های آدم می‌شود و خود کارگرها از طرف فاصله می‌گیرند و اصلن می‌ترسند که حتا در مورد خاصی صحبت کنند. اما از طرف دیگر سعی کرده‌ام با توجه به سابقه زیادم در کارخانه روی نمایندگان تاثیر بگذارم و کمکی باشم برای کارگری که نیاز به وام دارد یا برای کارگر اخراجی تا حق و حقوقش را بگیرد.

- نماینده‌های شورای اسلامی کارخانه چه طور اند؟ با کارگرها ارتباطشان چه طور است؟

- ارتباط می‌گیرند تا در دوره‌ی بعد بتوانند رای بیاورند و دوباره نماینده شوند.

- مزایای خاصی می‌گیرند برای این که نماینده می‌شوند؟

- وام می‌گیرند و ماهی ۶۰۰۰۰ تومان هم اضافه می‌گیرند.

- مرخصی شما به چه شکل است؟

- ماهی دو روز. اما اگر تعطیلی‌های سال طوری باشد که یک روز بین دو روز تعطیلی باشد آن روز هم کارخانه اجبارن تعطیل می‌کند اما از مرخصی سالانه‌ی ما کسر می‌شود. اما قانونا دو روز در ماه مرخصی داریم.

گفتید که یکی از مزایا کارت خرید پارسیان است. آیا مزایای دیگری مثل افزایش تولید و یاداش هم دارید؟

- بله. بستگی دارد به وضعیت تولید. گاهی هم موقع عید یا جشن‌های خاص مرغ و برنج هم می‌دهند که آن وقت دیگر از افزایش تولید خبری نیست. گاهی هم برای مناسبت‌های خاص وسیله‌ی تولیدی خود کارخانه را هم می‌دهند که تبلیغی برای آن نیز هست. اگر هیچ‌کدام از این‌ها نباشد چیزی حدود ۱۵ یا ۱۶ هزار تومان افزایش تولید می‌دهند.

- چند درصد از کارگرهای کارخانه‌ی شما بیمانی هستند؟

- زیاد. چون استخدامی‌ها تقریبا همه دارند بازنشسته می‌شوند.

- در شرکت شما چیزی به عنوان قرارداد سفید امضا یا قرارداد یک ماهه وجود دارد؟

- سفید امضا نداریم اما برای کسی که تازه می‌آید اول یک ماهه است بعد از مدتی تبدیل می‌شود به سه ماهه بعد شش ماهه و در آخر یک ساله. اما درباره شرکتی‌ها نمی‌دانم چه‌طور است.

(پایان بخش اول و سه مصاحبه ی نخست)

مهران.ع و همکاران اسفندماه ۸۹

۲۰ اسفند ماه ۱۳۸۹

شش نظرسنجی و گزارشی به جنبش (۲)

(بخش دوم- مصاحبه های سه تا شش)

۴- کارخانه ایران رادیاتور

اسم کارخانه؟

نام کارخانه ایران رادیاتور است. البته من تا یک سال پیش در کارخانه کار می‌کردم. مالکیت آن خصوصی است.

وضعیت بیمه‌ی کارگرها چه‌طور است؟

برای همه، بیمه‌ها را پرداخت می‌کنند.

مطالبات عقب افتاده مثل حقوق، چیزی دیگری در بین کارگرها هست؟

نه چیز خاصی نیست.

وضعیت استخدامشان چه‌طور است؟

۷۹-۸۰ نفر استخدامی‌اند که شامل حقوق ۲۵ ساله شدند و کارگرهای جدید که آمدند بیشتر قراردادی‌اند.

حقوق متوسط ماهیانه چه‌طور است؟

سالی ۵ درصد به حقوق اضافه می‌شود. همان حقوق اداره کار یک مقدار بیشتر حدود ۱۰ هزار تومان بیشتر.

وضعیت کارخانه از نظر مالی به چه شکل است؟ ورشکسته؟ در حال تولید؟

سه چهار کارخانه جای دیگر هم دارد مشهد، ساری و ... بزرگترین شهربازی سرپوشیده هم در خود رشت را دارد احداث می‌کند. از نظر مالی این‌ها کم ندارند.

تعداد کارگرها و ترکیب جنسیتی شان چه‌طور است؟

تمام کارگراها مرد هستند چون نوع کار سنگین است و تمام پرسنل اداری هم خانم‌اند.

شورای اسلامی کار هم دارد؟

شورای اسلامی کار دارد که البته زیر نظر کارفرماست. اما کارگراها رای می‌دهند.

کارگراها راضی‌اند از شورای اسلامی کار؟

کارگراها به خاطر حقوق خوبی که دریافت می‌کنند هیچ صحبتی نمی‌کنند، همه رای می‌دهند که رئیس راضی باشد.

نوع دیگری از تشکل را کارگراها می‌شناسند؟

خیلی کم پیش بیاید که بشناسند ولی بعضی‌ها به دلیل ارتباط با ماهواره و VOA, BBC یک اطلاعاتی دارند. صحبت‌هایشان را درباره‌ی VOA مثلن شنیده‌ام.

یعنی به غیر از شورای اسلامی کار هیچ تشکل دیگری تجربه نشده؟

نه.

ارتباط با کارگرای کارخانه‌های دیگر هم داشتند؟

چون این کارخانه وسیع است و پرسنل زیادی دارد حدود ۱۰۰۰ نفر با کارخانه‌های مشهد، قم و دیگر کارگراها بین شعبه‌ها در گردش هستند. با همان کارخانه‌هایی که همین مالک صاحبش است. از روی دوستی و آشنایی ارتباط دارند؛ چون کارگراها در کارخانه‌ها جابجا می‌شوند گاهی در این یکی و گاهی هم آن یکی، این طوری بیشتر با هم آشنا شده‌اند.

آیا به شرکت پیمان کاری واگذار شده یا همه در سطح مدیریت و دست خودشان بوده؟

نه یک بخش هم اینها با شرکتی قرارداد بستند تا ۶ ماهه ۱۵۰۰۰ تومان از حقوق کارگراها کم می‌کردند و می‌دادند به آن شرکت. مثلن خود من مستقیماً رفتم در شرکت، نه از طرف هیچ شرکت پیمانکاری. از طریق آشنا ولی قراردادی که برایم تنظیم کردند از طرف شرکت پیمانکاری بود.

آیا تا به حال خبری و اسمی از کمیته هماهنگی، کمیته پیگیری، اتحادیه، شورای همکاری چیزی شنیده‌اند؟

اگر هم شنیده باشند در باره‌ی آن صحبتی نمی‌شود. یا حداقل من نشنیده‌ام.

آیا درباره‌ی اول ماه مه که روز جهانی کارگر است چیزی می‌دانند؟

آره خود کارخانه سوله‌های بزرگی دارد که هر ساله کارگراها را با خانواده‌هایشان آنجا جمع می‌کنند، جشن می‌گیرند و کلی در جشن برنامه دارند.

درباره قطنامه‌ی سال ۸۸ و یا ۸۹ چه‌طور؟

- نه

در ارتباط با اتفاقات کارگری که در سطح جهانی پیش می‌آید چیزی می‌دانند؟

- مگر اینکه از BBC, VOA شنیده باشند.

خودت هیچوقت تلاش کردی که چیزی را دنبال کنی یا حرکتی ایجاد کنی؟

گاهی که پیش می‌آید صحبتی بکنیم می‌گویند تو دیگر چه می‌خواهی آخه؟ اینها که دارند همه چی به تو می‌دهند، هم حقوق بالا و هم امکانات. درصد اضافه را هم می‌دهند. [حقوق پرداختی بابت] افزایش تولید، همه چیز داری دیگر برای چی می‌خواهی اعتراض کنی؟ کدام کارخانه این همه درصد می‌دهد؟ اصلن به فکر این که بخواهند اعتراضی داشته باشند نیستند.

سالیانه یکبار شورای عالی کار برای افزایش حقوق تشکیل می‌شود، چیزی درباره‌اش می‌دانند؟

اگر هم شورای عالی کار را شناسند می‌دانند که دولت هر عید حقوق را اضافه می‌کند.

آیا می‌دانند که می‌توانند در افزایش حقوق تاثیر داشته باشند یا فقط منتظر هستند ببینند چقدر اضافه می‌شود؟

اگر هم بشود این کار را نمی‌کنند چون از کار اخراج می‌شوند. هرکسی در کارخانه سعی می‌کند موقعیت خودش را حفظ کند چون یکی از کارخانه‌هایی است که در استان گیلان نسبت به کارخانه‌های دیگر حقوق خوبی می‌دهد. فقط می‌خواهند بدانند چقدر حقوق اضافه می‌شود فقط همین.

درباره طرح هدفمند کردن یارانه‌ها چه نظری دارند؟

چون این موضوع جدید است و من در کارخانه نیستم نمی‌دانم چه نظری دارند.

ساعت کاری در کارخانه چه‌طور بود؟

۳ شیفت است و درباره‌ی ساعت کاری اجحاف می‌شود. واقعا کارگرها خیلی تحت فشارند. آن موقع که من بودم ۱۲ ساعت کار می‌کردیم از ۶ غروب تا ۶ صبح و ۶ صبح تا ۶ غروب. بعدها چون حقوق زیادی می‌دادند بابت اضافه کاری و ساعات طولانی، ساعت کاری را کمتر کردند؛ که حالا ۸ ساعت شده.

تحلیل خودت درباره رسانه‌ای که کارگرها بیشتر با آن در ارتباطند چیست؟ از بین VOA, BBC, تلویزیون‌های رسمی جمهوری

اسلامی، کارگر تی.وی و.....

اکثرن ماهواره دارند. فارسی وان که تازه آمده در جریان نیستم. اما آن موقع که من بودم بیشتر VOA می‌بینند. درباره‌ی جنبش سبز هم اگر بخواهم بگویم: چون موسوی هم طرفدار سرمایه داراست یکی از بزرگترین ستادها را در استان گیلان کارخانه‌ی ما زد که خیلی تبلیغات وسیع هم برایش کرد. کارگرها هم به خاطر این‌که خود مدیر شرکت می‌گفت اکثرن می‌آمدند. درگیری‌ها هم که می‌شد اضافه کار نگه نمی‌داشتند کارگرها را. اگر می‌خواستند بروند گیر نمی‌دادند.

یعنی جهت رضایت کارفرما می‌آمدند و در انتخابات یا ستادهای موسوی شرکت می‌کردند؟ یا اینکه خودشان هم قبول داشتند؟

خودشان که می‌گفتند موسوی از احمدی نژاد بهتره. بیشتر موسوی را قبول داشتند.

تشکل‌هایی مثل کمیته هماهنگی، پیگیری و بقیه آیا توانستند تاثیر جدی روی کارگرها ی کارخانه شما داشته باشند؟ (حرفی حرکتی

چیزی) درباره‌ی مطالبات چون برنامه‌ای آنجا پیش نیامده کاری نکردند. فقط همان اطلاع رسانی چون در کارخانه حادثه زیاد اتفاق می‌افتد. همان چند وقتی که من بودم خیلی حادثه دیدم.

آیا هیچوقت به آن‌ها گفته بودی این اخبار در جایی درج می‌شود؟ مثلاً در سایت کمیته هماهنگی؟ همین باعث ارتباط نشد که باعث

شود سایت کمیته هماهنگی را دنبال کنند؟ به خاطر این که اخبار آنها را در BBC, VOA نمی‌گویند ولی در چنین جایی مثل سایت

کمیته بیان می‌شود؟

ما از حوادث ایران رادیاتور خبر زیاد داشتیم. در اعتراضات و اخراج‌هایی که شده بود یک سری عکس فرستاده شد. بعد که پرسیدند گفته شد که این اخبار در فلان جا درج می‌شود یا در اخبار فلان گفته می‌شود. چون اخبار کومله هم بالا و پایین بود. من به آن‌ها می‌گفتم که این اخبار در این ساعت پخش می‌شود. بعد که می‌پرسیدم هیچ تمایلی نسبت به این قضیه نداشتند که بخواهند بدانند چه می‌شود یا نمی‌شود.

.....

۵- شرکت راه سازی - عمرانی چولاب

اسم کارخانه شما چیست؟

شرکت چولاب. جایی که ما کار می‌کنیم یک شرکت خصوصی است. کارگرها هم فصلی‌اند. هم از نظر قانون تأمین اجتماعی و هم این که چون یک شرکت خصوصی است کارگران آن متشکل نیستند و در یک جا کار نمی‌کنند.

شرکت خصوصی؟

بله. شرکت‌های راه‌سازی کلن این‌طورند. چون کارگرها فصلی‌اند معمولان از نظر بیمه پشتیبانی نمی‌شوند.

بیمه هستند؟ چند وقت در سال برایشان بیمه رد می‌شود؟

بله بیمه هستند. البته فقط چند ماه در سال برایشان بیمه رد می‌شود. بقیه ماه‌ها را رد نمی‌کنند.

قرارداد دارند؟

قراردادها اول، شش ماهه و سه ماهه بود. الان یک ماهه است.

حقوق متوسط چقدر است؟

حقوق بالا و پایین ندارد، همان حقوقی را می‌دهند که اداره کار مصوب کرده.

چیزی به آن اضافه نمی‌کنند؟

خیلی کم. به ندرت پیش بیاید. کلن در نهایت با مزایا می‌شود ۳۵۰ هزار تومان.

به موقع پرداخت می‌کنند؟

نه معمولاً هر سه تا چهار ماه حقوق یک ماه را می‌دهند. بعضی از شرکت‌های راه‌سازی هم هستند که حقوق هر شش تا هشت ماه یک ماه پرداخت می‌شود.

پس مطالباتی که الآن وجود دارد حقوق است؟ یا چیز دیگری هم هست؟

مطالبات که نداریم. ببینید در هر کارگاهی ممکن است ۱۰۰ کارگر باشد. آن چنان اعتراضی نمی‌شود که چرا به ما پنج ماه حقوق داده نشده ...

دلیلش چیست که اعتراض نمی‌کنند؟

به این کار نیاز دارند و یک بخش دیگر این است که به این کار به شکل کامل وابسته نیستند. کارگرهای گیلان و مازندران اغلب این‌طورند. اکثرشان وابسته به زمین و باغند و چیزی دارند که از قبل آن امورات خودشان را بگذرانند.

پروژه‌هایی که الان شرکت در حال انجام دارد، همه در حال اجرا هستند یا بعضی از آن‌ها متوقف شده؟ مثلاً به خاطر این که صورت

وضعیت نگرفته باشند.

این شرکت جزو شرکت‌های بزرگ گیلان است. یعنی همه کارهای بزرگ به این شرکت با یکی دو تای دیگر واگذار می‌شود. ولی الآن سپاه آمده تمام کارها را در دست گرفته باعث شده که خیلی از شرکت‌ها تعطیل شود چون سپاه هست کسی به این‌ها کار نمی‌دهد.

چند کارگر دارد؟

دقیقاً مشخص نیست. چون در جاهای مختلف کارگاه دارد مثل ساری و ساوه و همین‌جا. در هر کارگاه به طور متوسط ۱۰۰ تا ۱۲۰ کارگر کار می‌کنند.

با توجه به حقوق معوقه گزارش شده که اعتراضاتی هم صورت گرفته، بگویید چه‌طور بوده؟

بله، بعضی از کارگران از این کارها می‌کنند. مثلاً در تالش هر از گاهی کارگران اعتصاب می‌کنند و کارگاه را می‌بندند، یک‌بار ۵۲ نفر را بیرون کردند و آب از آب تکان نخورد. به همین دلیل امسال که ما از ۴ ماه قبل از عید حقوق نگرفتیم اعتراضی هم نکردیم.

ساعت کاری چه‌طور است؟

ساعت کار عملن مشخص نیست. ما معمولن از ساعت ۷ صبح تا ۵ بعد از ظهر کار می‌کنیم. یک ساعت هم برای ناهار است. بعضی از کارگاه‌ها تا ساعت ۶ یا ۷ هم کار می‌کنند اما اضافه کاری محسوب نمی‌شود.

کجا زندگی می‌کنند؟

اکثراً بومی‌اند. رفت و آمد می‌کنند.

سرویس هم دارند؟

بعضی از کارگرها سرویس دارند.

شرکت غذا می‌دهد؟

بله یک وعده غذای گرم

تشکل صنفی دارند؟

هیچ چون کاملن پراکنده‌اند و همه در یک جا کار نمی‌کنند نمی‌توانند متشکل شوند.

اصلاً هیچ تشکلی را می‌شناسند؟ می‌دانند که باید چنین چیزی داشته باشند؟

نه، نه

گفتید در یکی از این کارگاه‌ها کارگران دست به اعتصاب زدند. توضیح می‌دهید که آیا سازماندهی شده بود یا نه؟ نماینده‌ای داشتند؟

به صورت خودجوش بود و در منطقه‌ی تالش کسانی که هم‌زبان بودند این کار را کردند.

در این اعتصاب هیچ تشکلی وجود داشته که به کارگران کمک کند تا این حرکت را سازماندهی کند؟

نه، چون اصلن این‌ها به عنوان یک جمع کارگری خود را به حساب نمی‌آورند و همچنین به خاطر نوع کار خود پراکنده هستند. مثلاً صبح وقتی شروع به کار می‌کنیم در هر قسمت دو سه نفر مشغول می‌شویم.

یعنی خودشان را کارگر نمی‌دانند؟

آن بحث دیگری است. اصلاً کارگران نمی‌دانند چه هستند. یعنی من کارگرم و سرمایه دار از من سواری می‌گیرد و من نمی‌دانم چه هستم و از قدرت خودم خبر ندارم. حالا که کار ما پراکنده است و پخش هستیم اصلاً جایی وجود ندارد که کارگران همدیگر را ببینند، مراد داشته باشند و بعد تشکلی به وجود بیاورند.

کارگران موقع غذا یا چیز دیگر جمع نمی‌شوند؟

بیشترشان نمی‌آیند چون کار ما در مسیر است و هر چه مسیر طولانی تر باشد کارگرها بیشتر پراکنده هستند.

آیا کارگران از تشکل‌هایی مثل کمیته هماهنگی...، کمیته پیگیری، اتحادیه آزاد و غیره اطلاعی دارند؟ چیزی درباره آن‌ها شنیده‌اند؟

نه

آیا کارگران شرکت شما می‌دانند که اول ماه مه (یازده اردیبهشت) روز جهانی کارگر است؟

مگر این که از رادیو و تلویزیون چیزی بشنوند. ولی به هر حال به آن صورت چیزی نمی‌دانند.

دو سال است که تشکل‌های جنبش کارگری قطعنامه اول ماه مه را منتشر می‌کنند و مطالبات کارگران را در آن مطرح می‌نمایند. آیا

شما این قطعنامه را دیدید؟

من آره. ولی کارگرهای شرکت نه.

آیا کارگران کارگاه شما از اتفاقات کارگری در سطح جنبش کارگری جهان خبر دارند؟

نه اصلن. انقدر فرصت نمی‌کنند از دو قدم آن طرف تر از خودشان خبر بگیرند.

شما تا حدی از قدرت کارگران و اینکه باید به قدرتشان پی ببرند و تشکل داشته باشند آگاهی دارید. آیا تا به حال سعی کرده اید با

کارگران درباره این مسئله صحبت کنید. آن‌ها را جمع کنید و اعتراضاتشان را سازماندهی نمایید؟ اگر نه، در صورتی که این کار را

بکنید در مورد شما چه فکر می‌کنند و چه حرفی می‌زنند؟

من تا به حال چنین کاری نکرده‌ام اما تا حدی می‌دانم اگر بخواهم از مطالبات حرفی بزنم، اگر فقط در حد حرف باشد حق را به من می‌دهند اما وقتی پای عمل برسد چون ذهنشان در این مورد خالی است می‌گویند ولش کن بابا، بیکار است، شکمش سیر است.

شما همان حداقل حقوق یعنی ۳۰۳ هزار تومان را دریافت می‌کنید. آیا کارگران می‌دانند چه کسانی آن را تعیین می‌کنند؟

بله. دولت دیگر.

می‌دانند کدام قسمت از دولت؟

نه. فکر نکنم.

آیا خود شما می‌دانید؟

می‌دانم که هیات دولت در نشستی با نماینده‌ی کارفرماها و نماینده‌ی کارگران در این باره تصمیم می‌گیرند.

آیا فکر می‌کنند که بتوانند تاثیری در روند افزایش حقوق داشته باشند؟

نه.

بنابراین هر چه بگویند قبول می‌کنند!

قبول که؟ می‌گویند همین است دیگر کاریش نمی‌شود کرد.

همکاران شما درباره‌ی طرح هدفمند کردن رایانه‌ها چه نظری دارند؟

همه فکر می‌کنند که وضع بدتر می‌شود.

چرا چنین فکری می‌کنند؟ آیا واقعیت را می‌دانند؟

این احساس خطر هست که دولت اگر ۵۰ تومان بدهد حتماً ۷۰ تومان می‌گیرد. مردم عادی همه این طور فکر می‌کنند.

در مورد اتفاقاتی که در جریان بعد از انتخابات افتاد آیا کارگران نظری داشتند؟

نه ، اکثرن نظری نداشتند.

اصلن می دانستند چه شده؟

خوب می دانستند اتفاقی افتاده ولی می گفتند اگر این برود یکی می آید از این بدتر و فرقی به حال من کارگر نمی کند.

آیا طرفدار یکی از جناح ها بودند؟ به هر حال اصلن صحبتی می شد؟

نه. نه به آن حدی که جدی باشد. خیلی جزئی بود. همان در حد حرف.

در بین رسانه هایی مثل تلویزیون رسمی ایران ، VOA ، BBC ، کوموله ، فارسی وان و ... کارگران بیشتر طرفدار کدام یکی هستند؟

من که ماهواره ندارم اما کارگران دیگر که دارند اکثرن صحبت هایشان درباره ی همان فارسی وان است.

کارگران از کدام یک از دولت های رفسنجانی ، خاتمی و احمدی نژاد جانبداری می کنند یا علیه آن صحبت می نمایند؟

هر کسی باشد برایشان فرق نمی کند. چون تاثیری روی زندگی شان ندارد. شاید بگویند زمان دولت های خاتمی و رفسنجانی ارزانتر بود پس بهتر بود و گر نه هم شان یک جوراند. فرقی نمی کند.

آیا هیچ کدام از تشکل های کارگری مثل کمیته هماهنگی، کمیته پیگیری، اتحادیه آزاد، کمیته مدافعان و شورای همکاری و غیره که

کارشان کمک به کارگران است جهت گرفتن مطالباتشان سر وکله شان در کارگاه های شما پیدا شده؟

نه اصلن. و کارگران هیچ چیز درباره ی آن ها نمی دانند.

وضعیت قرارداد چه طور است؟

در مورد قراردادها هر یک ماه به یک ماه تمدید می شود. یعنی یک بار که امضا می کنیم خود به خود تا پایان ۱۲ ماه تمدید می شود. مدت قرارداد را کم کرده اند که راحت بتوانند کارگر را بیرون کنند. من خودم شاهد بودم که زمانی می خواستند کسی را بیرون کنند گفتند: تا پایان ماه قرارداد دارد. تا آن موقع از او کار می کشیم و بعد می اندازیم بیرون. یک بار هم برای خود من پیش آمد. رفتم اداره ی کار. گفتم که مرا اخراج کرده اند. گفتند قراردادت چند ماهه بوده؟ گفتم: یک ماهه. گفتند خوب آقا پس برای چه آمده ای اینجا؟ گفتم ۱۵ سال است که من این جا کار می کنم. گفتند ۱۰۰ سال کار کن، قرارداد تو یک ماهه است. سر ماه هم کارفرما گفت هری من تو را نمی خواهم، برو خانه ات.

بیمه بیکاری هم به شما تعلق نمی گیرد؟

نه چون جزو کارگرهای فصلی هستیم.

شما که ۱۵ سال است آن جا کار می کنید حقوق تان با بقیه فرق می کند؟

نه. هیچ فرقی ندارد. همه یک حقوق می گیریم. هر سال همان مقداری که اداره ی کار اعلام می کند. فقط همان مقدار به حقوق ما اضافه می شود. تا چند سال پیش جمعه ها هم کار می کردیم و اضافه کاری می دادند ، ساعت کاری نصف روز بود ولی الان دیگر همه را برداشته اند. روزهای جمعه هم مثل روزهای عادی کار می کنیم. تا زمانی کار باشد باید کار کنیم. هر وقت دلشان خواست می گویند آقا تعطیل ، بروید خانه هایتان.

یعنی مرخصی ماهانه ندارید؟

چرا این چیزها که در قانون آمده در نظر گرفته می شود اما درباره ی اضافه کار دستشان باز است.

خسته نباشید. دست شما درد نکند.

۴- کارخانه خزر الکتریک

۲۱ سال است که در محیط کارگری هستم. محیط کارگری ما کارگاهی است که صد تا صد و بیست نفر در آن کار می کردند حالا رسیده به ۳۵ نفر. مدیریت کارخانه برای هر پنج شش نفر مسوول گذاشته و در قسمت های مختلف مثلا مونتاز و تزریق و غیره سعی می کند همان افراد را حمایت کند تا آن ها هم به نوبه ی خود کارگرها را آن طور که مدیریت می خواهد بچرخاند. شرکت ما یک شرکت خصوصی است.

بحث‌هایی که مطرح می‌کنید خیلی جالب است. شما خیلی خوب می‌توانید تصویر واقعی از کارخانه‌تان ارائه دهید چون خودتان دقیقن متوجه شده‌اید که چه سوالاتی و به چه منظوری قرار است پرسیده شود. ما فقط می‌خواهیم بدانیم شما به عنوان یک ناظر دقیق، نه از منبع ذهنی‌تان، به ما بگویید که کارگران شرکت شما درباره‌ی این چیزهایی که می‌پرسیم چگونه فکر می‌کنند.

ببینید وقتی وضعیت اقتصادی کارگر به این شکل فلاکت‌بار است شما می‌خواهید برایش توضیح دهید که اضافه کار قبول نکند؟ ستم، دوگانه است. استثمار است. بیش از ۸ ساعت نباید کار کنی. فرسودگی دارد. این‌ها را که مطرح می‌کنی کارگر اصلن نمی‌گیرد. چون می‌خواهد سه ساعت بیشتر کار کند تا لقمه نانش را با پنیر سر سفره ببرد. من فکر می‌کنم ارتباطی را که نیروهای سیاسی و روشن‌فکر می‌خواستند با کارگر ایجاد کنند متأسفانه هنوز راهش را پیدا نکرده‌اند.

همین مواردی را که بیان کردید ما در سوالاتی گنجانده‌ایم تا مطلب ساده تر و محدودتر عنوان شود. اگر اجازه دهید یکی یکی مطرح می‌کنم. اول آیا شرکت شما خصوصی است؟

بله. شرکتی است که قبلاً ظرف تفلون تولید می‌کرده اما الآن بعد از تغییر ساختار، جاروبرقی و کولر آبی برای مناطق خشک بیرون می‌دهد.

چند نفر کارگر دارد؟

۳۵ نفر

وضعیت بیمه چه‌طور است؟

همه بیمه هستیم. یعنی این کارخانه جزو کارخانه‌های خوب شهر صنعتی است. در شهر صنعتی رشت مجموعن ۱۰۲ کارخانه وجود دارد. چیزی حدود ۸۰ کارخانه فعال است. البته وقتی می‌گوییم کارخانه این طور برداشت نکنید که یک محیط کاری بزرگ با ماشین آلات خاص است. خیلی از این کارخانه‌جات فقط ۱۵ پرسنل دارند. کارخانجات بزرگ پنج شش تا هستند که معروف‌اند.

وضعیت استخدامی چه‌طور است؟

در آغاز کار شرکت در سال ۶۸ کلیه پرسنل استخدامی بودند. بعد از ۱۰ سال که قرار شد خط تولید عوض شود. همه خانم‌ها را بیرون کردند. حدود ۵۰ نفر و سه ماه و نیم به هر کدام دادند. که آن هم با تلاش خود کارگرها بود. چهار پنج نفر با مدیریت صحبت کردیم. خیلی راحت می‌خواستند سرشان را با پنبه بپزند. خلاصه با بحث‌هایی که در گرفت مدیریت قانع شد سه ماه و نیم به آن‌ها بدهد که شرط خوبی در آن وقت بود.

الآن چه‌طور؟ همه قراردادی اند؟

نه. حدود ۲۴ نفر استخدامی هستیم که از همان دوران باقی مانده‌ایم. ولی بعضی از کارگران را که از لحاظ سواد پایین‌تر بودند و کارهای خدماتی می‌کردند از کارخانه اخراج کردند که بتوانند کارگرهای قراردادی بگیرند.

قراردادشان تا چه مدتی است؟

سه ماهه است.

پرداخت حقوق مرتب است یا با تأخیر؟

مشکلی نداریم. جزو کارخانجاتی است که به موقع حقوق پرداخت می‌شود.

مطالبه‌ای، معوقه‌ای یا جاری که به تأخیر افتاده باشد چه‌طور؟

نه. اتفاقن طرح طبقه‌بندی هم اجرا شده. جزو معدود کارخانه‌هایی است که در شهر صنعتی طبقه‌بندی مشاغل دارد. البته باید بگویم که یک سری از کارگرهایی که در این محیط آمدند با روابط آمدند. طبق ضوابط استخدامی نبوده. به اصطلاح یک شرکت فامیلی است. همه چیز را هم درباره‌ی همه، مدیریت می‌داند. مثلاً درباره‌ی خود من می‌دانند که در زندان بوده‌ام و فعالیت سیاسی داشته‌ام.

یعنی در کارخانه‌ی شما تعداد زیادی به مسائل سیاسی آگاهی دارند؟

نه. تعداد، خیلی کم است. شاید از کل کارگرهای کارخانه دو سه نفر بیشتر نباشند. بقیه آگاهی کمی دارند چون اغلب بی‌سواد یا کم‌سوادند.

کارخانه تولید دارد؟

بله. وضعش خوب است.

حقوق متوسط آنجا چه قدر است؟

حقوق حداقل دستمزد است. بر اساس طرح طبقه‌بندی که ده سال پیش پیاده شد هر ساله حقوق بالا می‌رود. مزایا می‌توانیم بگیریم. به هر حال چیزی اضافه نمی‌کنند مگر آن که دولت اضافه کند. ما همیشه در طول سال با مدیریت درباره‌ی اضافه حقوق بحث داریم. می‌گوییم در طول سال چیزهایی مثل مایع دست‌شویی سه بار قیمتش تغییر می‌کند گوشت همین طور، مایحتاج عمومی دیگر همین طور. چه‌طور حقوق کارگر یا تغییر نمی‌کند یا تغییرش خیلی سخت و کم است. خیلی بحث و صحبت کرده‌ایم که شاید بتوانیم امکاناتی بگیریم. در نهایت حقوق اضافه نکرده‌اند. ممکن است گاهی چیزی بدهند به عنوان پاداش تولید. چیزهای عجیب و غریب از خودشان در می‌آورند مثلاً کارانه. چیزی هست که در بعضی کارخانه‌ها هر دو ماه یک بار می‌دهند هر کارخانه‌ای به شکلی. بر اساس طرح طبقه‌بندی، گروه می‌گیریم. مثلاً ما انبار هستیم. من انباردار گروه ۱۱ هستم. حقوقی که دولت سالانه تعیین می‌کند یک گروه می‌گیری به اضافه پانصد و خرده‌ای. کارگرهای دیگر ۱۰ در صد اضافه می‌شود به اضافه ۳۰۰ تومان.

از حداقل هست تا چه قدر؟

یک چیزی حدود ۱۵ تا ۱۷ درصد. هیچ وقت ۲۰ درصد اضافه نشده. دو سال اخیر که خیلی کم بوده.

یعنی با توجه به چیزی که امسال اضافه شده، حداقل چه قدر حداکثر چه قدر؟

مثلاً حقوق من ۴۰۰۰۰ تومان اضافه شده. روزی ۸ ساعت کار می‌کنیم. اضافه کار هم نداریم چون سعی می‌کنند اضافه کار اصلن ندهند. اما با توجه به این که هوا امسال خیلی گرم بوده و کولرهای بیشتری فروخته شد سعی کردیم حداقل سه ساعت اضافه کار بگیریم. که برای سال بعد دو ماه کار بکنند.

مرخصی طبق قانون کار است؟

بله.

هیچ وقت انجمن اسلامی، شورای اسلامی یا نماینده کارگری داشتید؟

از همان سال اول نگذاشتیم که انجمن اسلامی در کارخانه پا بگیرد. یعنی هر که آمد ما چهار پنج نفر جلوش ایستادیم. شورای کارگری داریم. یک نفر نماینده شده.

یعنی یک نفر فقط در شورا هست؟

اول دو نفر بود بعد با توجه به تعداد پرسنل شد یک نفر.

حالا کارگرها به شورای اسلامی علاقه دارند؟ درباره‌اش چه فکر می‌کنند؟ آیا با آن همکاری می‌کنند؟

نماینده‌ی شورا شاید مذهبی باشد اما وابسته به دولت و حاکمیت نیست و کاملاً با ما هماهنگ است. با کارفرماست که مشکل دارد. در گرفتن حق و حقوق کارگران همیشه با مدیریت مشکل دارد. انتخابش هم واقعی بود، بی‌واسطه توسط خود کارگران. در واقع ما هستیم که تعیین می‌کنیم چه‌کسی نماینده باشد.

کارگرها تا حالا به تشکلی مستقل از کارفرما فکر کرده‌اند؟

اصلن نه. بیشتر از طریق سرپرست قسمت‌ها که چهار پنج نفر هستیم که با کارفرما در ارتباطیم. به کارگرها هم تفهیم کرده‌ایم که شورا نمی‌تواند حق و حقوق آنها را بگیرد. کارگران فکر می‌کنند با توجه به وضعیت تأمین اجتماعی چنین چیزی امکان پذیر نیست. ما هم باید بر اساس نیازها و خواست‌های آنها عمل کنیم وگرنه با آنها مدام بحث و جدل خواهیم داشت. چون اداره‌ی کار روابط خیلی نزدیکی با مدیریت کارخانجات دارد سرپرست‌ها ترجیح می‌دهند خواست‌های کارگران را به اطلاع آنها برسانند و سعی کنند مطالباتشان را بگیرند. طبق روابط مشکلاتمان حل می‌شود.

آیا کارگران تشکلهایی مثل کمیته هماهنگی، کمیته پیگیری، اتحادیه آزاد، کانون مدافعان، شورای همکاری و تشکلهای دیگر را

که اهداف خاصی را در دستور کار خود جهت احقاق حقوق کارگران دارند می‌شناسند؟

نه. شاید ۱۰ درصدشان

مثلاً کدام یکی را؟

گاهی خودمان بحث‌هایی را در کارخانه پیش می‌کشیم. گاهی هم به آنهایی که ماهواره دارند می‌گوییم فلان کانال یا فلان برنامه را که درباره مسائل کارگری صحبت می‌کنند تماشا کنند.

نه. منظورم تشکل‌هایی است که در ایران فعالیت می‌کنند، آیا آنها را می‌شناسند؟

نه. انگشت شمارند. شاید دو سه نفر. آنها هم کسانی هستند که قبلاً سیاسی بوده اند.

درباره اول ماه مه اصلن می‌دانند که روز جهانی کارگر است؟

خوشبختانه هر سال در محیط کارگری‌مان این را توضیح می‌دهیم. اکثراً می‌دانند که در آن روز چه اتفاقی افتاده است.

در دو سال گذشته بعضی از تشکل‌های جنبش کارگری قطعنامه‌ی مشترک صادر کردند. آیا کارگران از آن خبر دارند؟

نه. خودم دیده‌ام اما آنها نه.

توضیح دادید که در مواردی کمک می‌کنید به گرفتن حقوق کارگران. اما آیا تا به حال کمک کرده‌اید برای ایجاد یک جمع کارگری یا

برای کمک به کارگران کار جمعی انجام داده‌اید؟

نه. به نظر من محیط کارگری اصلن تشکیلات گریز است. متأسفانه حتا کارگرانی که فعال سیاسی بودند و الآن در این محیط کار می‌کنند وقتی بارها و بارها با آنها صحبت می‌کنیم اصلن خودشان را گم کرده‌اند. یعنی آن چیزهایی که به آن اعتقاد داشتند رها کرده‌اند. دنبال منافع خاص شخصی خودشان هستند البته با کشاندن بحث‌های مربوط به گرفتن مطالبات بین کارگران تا حدی توانستیم کارمان را پیش ببریم.

کار گروهی اصلن نداشتید؟ فقط همان چهار پنج نفر؟

نه نداشتیم.

می‌گویید پایه حقوقی شما به اضافه رده‌های کاری که دارید بر اساس حداقل دستمزد اعلام شده است. آیا کارگران می‌دانند که این

حداقل دستمزد که امسال ۳۰۳۵۰۰ بوده چه کسانی تعیین می‌کنند؟

می‌دانند که نماینده‌ی مجلس، نماینده‌ی کارگران و رئیس شورای کار بر اساس اطلاعات بانک مرکزی اعلام می‌کنند که حداقل دستمزد چه قدر باید باشد.

همه‌ی کارگران این‌طور می‌گویند؟

بله. یعنی از نظر ارتباطشان با رسانه‌ها، به دنبال منافع خودشان هستند. از اخبار می‌شنوند.

آیا می‌دانند که می‌توانند روی این دستمزدها تأثیر داشته باشند؟ یا این که همیشه منتظراند تا ببینند چه اعلام می‌شود؟

نه. فکر نمی‌کنم. مثلاً من خودم بارها درباره‌ی مسئله‌ی نیشکر هفت تپه در کارخانه صحبت کرده‌ام. درباره‌ی ایران خودرو، درباره‌ی اسانلو و کسان دیگر. من نمی‌گویم همه‌ی کارخانجات ایران مثل کارخانه‌ی ماست نه یقیناً محیط‌های کارگری‌ای وجود دارد که کارگران آن فعال‌اند. مثلاً در همین شهر صنعتی، کسانی هستند که فعال‌اند. ولی کارگران محیط ما، برایشان مهم نیست. برای منافع خودش فقط کار می‌کند. نسبت به جریان‌های چپ و جریان‌های مذهبی مثل مجاهدین بدبین است. درباره‌ی همین جنبش سبز هر بار که فرصتی دست داده صحبت کرده‌ایم. همین را هم قبول ندارند. به خاطر یارانه احمدی نژاد را قبول دارند.

در مورد طرح هدفمند کردن یارانه‌ها یعنی حذف بخشی از سوبسیدهایی که وجود دارد کارگران چه‌طور فکر می‌کنند؟

فکر می‌کنند طرح جالبی است.

دقیقن چه توضیحی برایش ارائه می‌دهند؟

با طرح باز کردن حساب در استان‌هایی که اعلام شده از جمله گیلان بحث‌های زیادی پیش آمد. بیشتر موقع ناهار صحبت می‌کنیم، بعضی وقت‌ها در قسمت‌های خط، زمان کوتاهی می‌شود صحبت کرد. زمانی در محیط کاری فشار خیلی زیاد شد حتا در سطح مدیریت، صحبت اصلی کارخانه تا چند روز درباره‌ی همین موضوع بود.

الآن چه؟ آیا باز هم نظرشان این است که طرح خوبی است؟

کم‌کم دارند دلسرد می‌شوند. یعنی این ماه آن ماه که شده خیلی امیدوار نیستند. شایعاتی که درست می‌شود مثلاً این که قرار است نفری ۲۰۰۰ تومان بدهند آن وقت پول آب و برق را تخیلی برای خودش حساب می‌کنند و باز امیدوار می‌شوند.

به طور میانگین همکاران تان درباره‌ی این طرح چگونه فکر می‌کنند؟

اکثریت می‌گویند خوب است.

تمام اتفاقاتی که بعد از انتخابات افتاد آیا همکاران شما نقشی در آن داشتند؟ اصلاً درباره‌اش حرف می‌زدند؟ اگر موضع‌گیری داشتند

به کدام طرف بوده؟ یا نه برایشان مهم نبود چون فکر می‌کردند کار دیگری باید کرد؟

اکثرن ماهواره دارند و فقط اخبار را دنبال می‌کردند.

بیشتر کدام کانال ماهواره‌ای را نگاه می‌کنند؟ کوموله، VOA، BBC یا فارسی وان و یا ...؟

معمولاً VOA و BBC منبع خبریشان است. فیلم‌های فارسی وان را هم زیاد می‌بینند و برای هم تعریف هم می‌کنند.

با توجه به این که رسانه‌های ماهواره‌ای را هم می‌دیدند درباره‌ی اتفاقات بعد از انتخابات چه فکر می‌کردند؟

اکثرن مثل خیلی‌ها در جامعه فکر می‌کنند هرکسی بیاورد همین است.

پس فکر نمی‌کنند که بتوانند در این جریان‌ها نقشی داشته باشند.

بارها صحبت می‌شود. مثلاً یکی ۳۰ سال در کارخانه توشیبا کار کرده بود، بعد از آن جا باز خرید کرد و در کارخانه‌ی ما مشغول کار

شد. می‌گوید دنیا همین طور است. چون کم سوادند و یا مطالعه ندارند دنیا را این‌طور می‌بینند.

شاید فکر می‌کنند هر کسی بیاورد همین طور است، پس ما خودمان باید طوری سازماندهی کنیم که ما بپاییم روی کار. اصلن چنین

چیزی به ذهنشان می‌رسد؟

نه. نه اصلن

بین این آقایان موسوی، رفسنجانی، خاتمی و احمدی نژاد کدام یک را ترجیح می‌دهند؟ اصلن درباره‌شان حرفی می‌زنند؟

البته یک مقدار اطلاعات دارند. مثلاً نیروهای جوان‌تر که به قول معروف امروزی ترند، به‌روز اند طرفدار موسوی بودند. بخش دیگر

که از احمدی نژاد حمایت می‌کردند به این‌ها می‌گفتند مگر همین موسوی در زمان جنگ فلان کار را نکرد؟ حرف‌ها و بحث‌ها در همین

حد بود.

تشکل‌هایی که الان موجودند مثل کمیته هماهنگی، پیگیری، اتحادیه آزاد، کانون مدافعان، شورای همکاری و غیره ارتباطی با

کارخانه‌ی شما دارند؟ کاری را توانستند سازماندهی کنند؟

نه.

پایان شش مصاحبه و انتهای بخش دوم

مهران.ع و همکاران - اسفندماه ۱۳۸۹

۲۴ اسفند ماه ۱۳۸۹